

ชุมชนยั่งยืน เพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดแบบครบวงจรตามยุทธศาสตร์ชาติ สถานีตำรวจนครบาลภาษีเจริญ
Sustainable communities to solve drug problems in a comprehensive manner according
to the national strategy of Phasi Charoen Police Station.

[กลุ่มที่7]¹

¹ตำรวจศาสตร์ [โรงเรียนนายร้อยตำรวจ]

[Group 7]¹

¹[faculty of Police] [Royal Police Cadet Academy]

บทคัดย่อ

บทความนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอการดำเนินงานชุมชนยั่งยืน เพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดแบบครบวงจรตามยุทธศาสตร์ชาติ สถานีตำรวจนครบาลภาษีเจริญ โดยผู้เขียนจะเริ่มต้นด้วยการนำเสนอความหมายและความสำคัญของชุมชนยั่งยืนและการแก้ไขปัญหาเสพติดแบบครบวงจรตามยุทธศาสตร์ชาติ จากนั้นจะเป็นการอธิบายให้เห็นถึงกระบวนการดำเนินงานชุมชนยั่งยืน ตามขั้นตอนการทำงาน 3 ระยะ ประกอบด้วย ขั้นเตรียมการ (ก่อนเข้าโครงการ) ขั้นปฏิบัติการ (ระหว่างโครงการ) และขั้นส่งต่อความยั่งยืน (หลังโครงการ) ที่สำคัญบทความนี้จะมีการวิเคราะห์ วิจารณ์ และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานชุมชนยั่งยืนเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดแบบครบวงจรตามยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด รวมถึงบทสรุปการดำเนินงานชุมชนยั่งยืนเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดแบบครบวงจรตามยุทธศาสตร์ชาติ ของสถานีตำรวจนครบาลภาษีเจริญ เพื่อลดปัญหาเสพติดได้อย่างเป็นรูปธรรมและมีความยั่งยืน

คำสำคัญ: ชุมชนยั่งยืน, ยาเสพ, สถานีตำรวจนครบาลภาษีเจริญ

Abstract

This article has been prepared with the objective of presenting sustainable community operations. To solve the drug problem in a comprehensive manner according to the national strategy. Phasi Charoen Police Station The author will begin by presenting the meaning and importance of sustainable communities and solving the integrated drug problem according to the national strategy. It will then explain the process of operating a sustainable community. According to the work process, there are 3 phases, consisting of the preparation phase. (Before entering the project) Operational stage (during the project) and further steps towards sustainability (After the project) Importantly, this article will contain analysis, criticism, and recommendations for sustainable community operations to solve the integrated drug problem according to the national strategy to achieve maximum efficiency Including a summary of sustainable community operations to solve the comprehensive drug problem according to the national strategy of Phasi Charoen Police Station To reduce the drug problem in a concrete and sustainable manner.

Keywords: Sustainable community, Drugs, Phasi Charoen Police Station,

บทนำ

การพัฒนาประเทศที่ผ่านมาได้มีการพัฒนาที่มุ่งสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ส่งผลให้ประเทศไทยมุ่งสู่การพัฒนาที่สูงขึ้น และมุ่งเน้นไปทางด้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงสู่เศรษฐกิจดิจิทัล โดยเชื่อว่ารายได้ของประชากรจะสูงขึ้นตามการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจที่เติบโตขึ้น ขยายโอกาสด้านการค้าและการลงทุนของประเทศเพิ่มขึ้น ในขณะที่ด้านอื่น ๆ ยังมีคุณภาพน้อยและการพัฒนายังปรับตัวได้ช้า เช่น คุณภาพคน คุณภาพการบริการสาธารณะ คุณภาพฐานการผลิตทางการเกษตรต่ำ ทำให้เห็นได้ชัดว่าคุณภาพชีวิตยังไม่ถูกยกระดับควบคู่ขนานไปกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำสูง การเพิ่มจำนวนขึ้นของ

ชนชั้นกลาง การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และขณะเดียวกันก็ประสบปัญหาสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว รวมถึงปัญหาด้านอาชญากรรมและยาเสพติด (พุทธินันต์ ภาคเจริญ, 2565, น. 2)

ยาเสพติดก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมและอาชญากรรม เช่น การลักทรัพย์ การฉกชิงวิ่งราว ความรุนแรงในครอบครัวและสังคม เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้เรื้อรังมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันคู่กับสังคมไทยทั้งในเมืองและชนบท ปัจจุบันยาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญของประเทศไทยมีขอบเขตและความรุนแรงขยายตัวมากยิ่งขึ้นทั้งในด้านการผลิต การค้าและการลำเลียง ซึ่งการแพร่ระบาดของยาเสพติดก่อให้เกิดความเสียหายต่อสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและการบริหารประเทศ (กรรณทิวา มุณีแนม, 2562, น.17) สถานการณ์ปัจจุบันปรากฏว่า มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดจำนวนมากในทุกพื้นที่ของประเทศไทยและชุมชนเป็นภัยร้ายแรงในสังคมไทยมายาวนาน โดยมีรูปแบบการแพร่กระจายที่หลากหลายมากขึ้นซึ่งก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม ปัญหาสุขภาพจิตของผู้เสพ รวมถึงผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจ และการพัฒนาประเทศโดยรวม ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2563 - 2565 ให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่มีหน้าที่ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดประจำปีให้มีความยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2563, น.21)

การพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนเป็นความท้าทายในการสร้างความสมดุลทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกกลุ่มด้วยความ เอื้ออาทร เคารพซึ่งกันและกัน เพื่อสามารถที่จะพึ่งตนเองและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างเท่าเทียมกัน ผ่านการพัฒนาวิถีชีวิตที่สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติ โดยเฉพาะการสร้างที่ยั่งยืนเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชน ต้องมีการบูรณาการร่วมกันกับทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความร่วมมือจากภาคประชาชนในชุมชน ให้เกิดการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดด้วยชุมชนเองตามศักยภาพและความสามารถ เนื่องจากชุมชนสามารถเข้าใจถึงสภาพปัญหา บริบทพื้นที่ วิถีความเป็นอยู่ ภูมิปัญญาของชุมชนได้เป็นอย่างดี อีกทั้งชุมชนยังสามารถสร้างเครือข่ายทางสังคมภายในชุมชนในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้เกิดความยั่งยืน (ณัฐกานต์ ปัทมดิษฐ์, 2565)

สถานีตำรวจนครบาลภาษีเจริญมีหน้าที่โดยตรงในการช่วยเหลือและพัฒนาประเทศ รวมถึงการรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชนและความมั่นคงของราชอาณาจักร จึงได้ดำเนินการตามแผนสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ได้กำหนดแผนด้านการป้องกันยาเสพติด เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในทุกกลุ่มเป้าหมายที่มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ให้มีภูมิคุ้มกัน มีทักษะในการป้องกันตนเองจากยาเสพติด โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา รวมถึงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อลดปัญหายาเสพติด โดยบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มุ่งเน้นการทำงานเชิงรุกในการแก้ไขปัญหายา และขับเคลื่อนส่งต่อไปยังกลไกหรือหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการอย่างเชื่อมโยงและเป็นระบบ เป็นรูปธรรมและมีความยั่งยืน (สถานีตำรวจนครบาลภาษีเจริญ, 2565)

ในบทความฉบับนี้จึงกล่าวถึงการดำเนินงานชุมชนยั่งยืนเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบครบวงจรตามยุทธศาสตร์ชาติ ของสถานีตำรวจนครบาลภาษีเจริญ โดยผู้เขียนจะเริ่มต้นด้วยการนำเสนอความหมายและความสำคัญของชุมชนยั่งยืนและการแก้ปัญหายาเสพติดแบบครบวงจรตามยุทธศาสตร์ชาติ จากนั้นจะเป็นการอธิบายให้เห็นถึงกระบวนการดำเนินงานชุมชนยั่งยืน ตามขั้นตอนการทำงาน 3 ระยะ ประกอบด้วย ขั้นตอนเตรียมการ (ก่อนเข้าโครงการ) ขั้นตอนปฏิบัติการ (ระหว่างโครงการ) และขั้นส่งต่อความยั่งยืน (หลังโครงการ) ที่สำคัญบทความนี้ จะมีการวิเคราะห์ วิจารณ์ และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานชุมชนยั่งยืนเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบครบวงจรตามยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด รวมถึงบทสรุปการดำเนินงานชุมชนยั่งยืนเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบครบวงจรตามยุทธศาสตร์ชาติ ของสถานีตำรวจนครบาลภาษีเจริญ เพื่อลดปัญหายาเสพติดอย่างเป็นรูปธรรมและมีความยั่งยืน

เนื้อหา

การพัฒนาชุมชนยั่งยืน

การพัฒนา (Development) ถึงแม้จะเป็นคำที่ถูกนำมาใช้ครั้งแรกในช่วงศตวรรษที่ 19 โดยนักเศรษฐศาสตร์ ที่ได้นำมาใช้เรียกวิธีการแก้ไขปัญหอันเกิดจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมในทวีป ยุโรป จนเป็นที่นิยมและเกิดการแพร่หลายของการใช้คำว่า การพัฒนา ไปทั่วโลก หลังจากที่องค์การ สหประชาชาติ (The United Nations) ได้ประกาศให้ทศวรรษที่ 1960 เป็นการเริ่มต้นทศวรรษแห่ง การพัฒนาของโลก ทั้งนี้หากย้อนกลับไปพิจารณาถึงเหตุในเชิง ประวัติศาสตร์ของการพัฒนาที่เริ่มต้นในยุโรป จะพบว่า การพัฒนาดำรงอยู่ควบคู่กับการ เปลี่ยนแปลงในทุกศตวรรษของประชาคมโลก ประเทศไทยได้รับเอากระบวนการพัฒนา กระแสหลักของโลกมาเป็นกรอบใหญ่ในการพัฒนาประเทศไทยอย่างเป็นทางการ ภายใต้อาณัติของแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับแรกเมื่อ พ.ศ.2504 ด้วยจุดยืนที่ยึดเอาทฤษฎีการพัฒนาและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นหลัก (สนธิยา พลศรี, 2545 น. 7-8)

ซึ่งการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นให้มีความยั่งยืน ต้องมีการกำหนดเป้าหมายสำคัญ 2 ประการให้เกิดขึ้นควบคู่ ไปพร้อมกันคือ “การพัฒนาคนให้มีความสุขภายใต้ชุมชนที่เข้มแข็ง” อันเป็นเป้าหมายของการพัฒนาชุมชนที่ถูกกำหนดขึ้นเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคใหม่ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์เต็มรูปแบบตลอดจน “เป้าหมายการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งควบคู่กับการเคารพในสิทธิและจริยธรรมอันดี” เพื่อให้เกิดความสุขควบคู่กับการมีคุณภาพชีวิตที่ดี กล่าวคือ การพัฒนาคนให้มีความรู้ต้องทำให้คนมีฐานความรู้และมีทักษะเพียงพอสำหรับใช้ใน การประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงตนเองและครอบครัว มีความสามารถที่จำเป็นสำหรับการดำรง ชีวิตประจำวันเฉกเช่นปวงชนทั่วไป มีความรู้ความเข้าใจวิถีทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่ถูกต้องเพื่อรักษาไว้ซึ่งสิทธิในความเป็นพลเมืองและสมาชิกชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนต้องมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานทางเทคโนโลยีที่จำเป็นเพื่อการปรับตัวอย่างยั่งยืน (โกวิท พวงงาม, 2553, น.161)

สรุปได้ว่า การพัฒนาที่ยั่งยืนในบริบทไทยเป็นการพัฒนาที่คำนึงถึงองค์รวมของทุกด้านอย่างสมดุล บนพื้นฐานของทรัพยากรธรรมชาติภูมิปัญญา และวัฒนธรรมโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกกลุ่มด้วยความเอื้ออาทร เคารพซึ่งกันและกันผ่านการพัฒนาวิถีชีวิตที่สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติ โดยเฉพาะการสร้าง ความยั่งยืนเพื่อแก้ไขปัญหาเสถียรของชุมชน ต้องมีการบูรณาการร่วมกันกับทุกภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความร่วมมือจากภาคประชาชนในชุมชน ให้เกิดการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสถียรด้วยชุมชนเองตามศักยภาพและความสามารถ เนื่องจากชุมชนสามารถเข้าใจถึงสภาพปัญหา บริบทพื้นที่ วิถีความเป็นอยู่ ภูมิปัญญาของชุมชนได้เป็นอย่างดี อีกทั้งชุมชนยังสามารถสร้างเครือข่ายทางสังคมภายในชุมชนในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสถียรให้เกิดความยั่งยืน

สถานการณ์ยาเสพติดในประเทศไทย

ไทยเผชิญกับปัญหาภาวะการขยายตัวของการผลิตยาเสพติดในพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ ส่งผลให้สถานการณ์การลักลอบนำยาเสพติดรุนแรงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2560 เป็นต้นมา ทั้งในด้านความถี่และปริมาณที่ลักลอบนำเข้าต่อครั้ง เหตุปัจจัยสำคัญยังคงมาจากสถานการณ์ภายนอกประเทศเป็นหลัก ข้อมูลสถิติการจับกุมคดียาเสพติดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติจากระบบสารสนเทศของตำรวจ (POLIS) ในปีงบประมาณ 2562 สามารถจับกุมคดียาเสพติดทั้งหมด 359,688 คดีผู้ต้องหา 381,475 คน ตรวจยึดยาเสพติดได้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2563, น.17)

ยาบ้า 517 ล้านเม็ด ไอซ์ 16,265.7 กิโลกรัม เฮโรอีน 941.8 กิโลกรัม และคีตามีน 733.1 กิโลกรัม สถานะของไทยยังคงถูกใช้เป็นทางผ่านและปลายทางสำคัญของขบวนการค้ายาเสพติด โดยยาบ้าเป็นยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดในไทยมากที่สุด กลุ่มผู้ผลิตเน้นการเพิ่มปริมาณยาเสพติดเข้ามาให้มากที่สุดเพื่อท่วมตลาดให้เกิดการกระตุ้นความต้องการของผู้เสพให้ยังคงอยู่ประกอบกับราคายาเสพติดที่ถูกลงเป็นปัจจัยเสริมให้กลุ่มผู้เสพสามารถเข้าถึงยาเสพติดได้ท ำให้สถานการณ์การแพร่ระบาดยาเสพติดยังอยู่ในภาวะรุนแรง ส่วนไอซ์ เฮโรอีน คีตามีน และกัญชา ส่วนใหญ่มักจะถูกลำเลียงผ่านไทยเพื่อส่งต่อไปยังประเทศที่สามโดยใช้เส้นทางทั้งทางบก ทาง

เครื่องบิน และทางเรือ โดยกลุ่มการค้ายาเสพติดข้ามชาติใช้ไทยเป็นจุดเตรียมการ/ซุกซ่อนอำพรางปะปนไปกับสินค้าต่าง ๆ เพื่อลำเลียงไปยังประเทศปลายทาง เช่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น เป็นต้น

กรุงเทพมหานคร ยาเสพติดยังคงถูกลำเลียงเข้าสู่พื้นที่กรุงเทพมหานครอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้กรุงเทพมหานครเป็นทั้งพื้นที่พักเก็บยาเสพติดและพื้นที่แพร่ระบาดของยาเสพติดที่สำคัญ การพักเก็บยาเสพติดส่วนใหญ่จะเก็บในคอนโดมิเนียม อะพาร์ตเมนต์บ้านพัก หรือบ้านเช่า ก่อนที่จะกระจายไปสู่กลุ่มตลาดผู้เสพในพื้นที่และจังหวัดใกล้เคียง กลุ่มรับส่งและเก็บพักยาเสพติดส่วนใหญ่มาจากกลุ่มผู้เสพยาเสพติดหรือนักโทษคดียาเสพติดที่พ้นโทษออกมา ส่งผลให้สถานการณ์การค้าและแพร่ระบาดในภาพรวมยังไม่ลดระดับความรุนแรงลง

ปัจจุบันเครือข่ายการค้ายาเสพติดแสวงประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารเพื่อติดต่อค้าขายยาเสพติดผ่านสื่อสังคมออนไลน์เช่น การใช้Facebook Line Twitter เป็นต้น ช่องทางที่พบมากที่สุดคือTwitter รองลงมาคือFacebook ร่วมกับการส่งยาเสพติดทางพัสดุไปรษณีย์การส่งในแต่ละครั้งจะส่งไปได้หลายพื้นที่ในคราวเดียวและหลายชิ้น ส่งผลให้การค้ายาเสพติดขยายวงกว้างออกไปได้มากขึ้น นอกจากนี้การพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีทางการเงินของธนาคารต่าง ๆ ทำให้การโอนเงินค้ายาเสพติดทำได้สะดวกมากขึ้น ทั้งการโอนเงินผ่านทาง Mobile Application ทางอินเทอร์เน็ต ฯลฯ

สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติด จากการเพิ่มปริมาณยาเสพติดจำนวนมากเข้ามาในประเทศของกลุ่มผู้ค้า เพื่อห่มตลาดให้เกิดการกระตุ้นความต้องการของผู้เสพให้ยังคงอยู่ ประกอบกับราคาที่ถูกลงเป็นปัจจัยเสริมให้กลุ่มผู้เสพยาเสพติดสามารถเข้าถึงยาเสพติดได้ง่าย ทำให้สถานการณ์การแพร่ระบาดยังอยู่ในภาวะรุนแรง ข้อมูลจากการประเมินสถานะหมู่บ้าน/ชุมชน ของกระทรวงมหาดไทย รอบที่ 2 ปีงบประมาณ 2562 พบหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีปัญหายาเสพติด 24,500 หมู่บ้าน/ชุมชน คิดเป็นร้อยละ 30 ของหมู่บ้าน/ชุมชนทั่วประเทศ กลุ่มผู้เสพยาเสพติดส่วนใหญ่มีอายุ 15-24 ปีคิดเป็นร้อยละ 36 หรือมีสัดส่วนมากกว่า 1 ใน 3 ของผู้เสพทั้งหมด ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้มีงานทำ ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ใช้แรงงาน และรับจ้างมากที่สุด ยาเสพติดที่มีการใช้มากที่สุดคือยาบ้า ร้อยละ 74.4 รองลงมาคือกัญชา ร้อยละ 5.9 และไอซ์ร้อยละ 5.7 ยาเสพติดที่ต้องมีการเฝ้าระวังคือ ไอซ์ เฮโรอีน คีตามีน เอ็กซ์ตาซีและกัญชา

โครงการการดำเนินงานชุมชนยั่งยืนเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบครบวงจรตามยุทธศาสตร์ชาติ

ด้วยเหตุที่ปัญหาเสพติด เป็นปัญหาความมั่นคงที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและการพัฒนาประเทศทั้งใน พื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชน ทั้งปัญหาทางด้านสังคม เศรษฐกิจ สาธารณสุข และความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน การติดยาเสพติดเป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อภาวะสุขภาพ ชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาชนและอาจก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงต่อสังคมและประเทศชาติ และมีการคาดการณ์แนวโน้มว่า จำนวนผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติด จะเพิ่มขึ้น ตามสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม อันมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับปัญหาเศรษฐกิจ การศึกษา โครงสร้างและ สัมพันธภาพของครอบครัว การเลี้ยงดู ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งปัญหาอาชญากรรมหลายประเภทที่เกิดขึ้น เช่น คดีข่มขืน ฆ่าผู้อื่น ลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย เป็นต้น ผู้ก่อเหตุในหลาย คดีเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ไม่ว่าจะในฐานะเป็นผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้เสพ หรือผู้ที่สนับสนุนอยู่เบื้องหลัง ผลกระทบที่เกิดจากยาเสพติดเป็นตัวบ่อนทำลายความสงบสุขของประชาชนในการดำรงชีวิตอย่างปกติสุข

ดังนั้นเพื่อให้การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่หมู่บ้านยั่งยืนดังกล่าว เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสถานการณ์ และนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาล สถานีตำรวจนครบาลภาษีเจริญจึงได้มีการ แต่งตั้งคณะทำงานโดยบูรณาการร่วมการปฏิบัติการพื้นที่ ตามโครงการดำเนินงานชุมชนยั่งยืนเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบครบวงจร ตามยุทธศาสตร์ชาติ "ชุมชนวัดจันทร์ ประดิษฐารามเขต ๓ ซอยเพชรเกษม ๔๘ แยก ๑๐ แขวงบาง ด่วน เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร โดยมีอำนาจหน้าที่ประกอบด้วย

1. สืบสภาพพื้นที่เป้าหมาย โดยการจัดประชุมประชาคม พบปะแกนนำ บันทึกข้อตกลง (MOU) เพื่อแสวงหาความร่วมมือ รวมทั้งสำรวจและรวบรวมข้อมูลผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดทุกรายในพื้นที่หมู่บ้านเป้าหมาย มีการติดตามข้อมูลความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในพื้นที่เป้าหมายและพื้นที่รับผิดชอบด้วย
2. จัดแบ่งพื้นที่หมู่บ้านเป้าหมายในการดำเนินงาน พร้อมจัดชุดปฏิบัติการประจำตำบลทำหน้าที่ปลุกพลังมวลชน ขับเคลื่อนกระบวนการประชาคม สร้างความเข้มแข็งหมู่บ้าน/ชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน
3. ประชาสัมพันธ์และสร้างความรับรู้ความเข้าใจให้ประชาชนหมู่บ้านเป้าหมายได้รับทราบแนวทางการดำเนินงานชุมชนยั่งยืนอย่างต่อเนื่อง
4. จัดชุดปฏิบัติการ การตั้งจุดตรวจจุดสกัด ทำการเฝ้าระวังพื้นที่เป้าหมาย เพื่อค้นหาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด คัดกรองบุคคลและครัวเรือน และนำเข้าสู่กระบวนการ/กิจกรรมชุมชนบำบัดรักษา (CBTX)
5. เยี่ยมเยียน ติดตามดูแล ให้คำปรึกษาแนะนำ ให้ความช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้ผ่านการ รวมทั้งมอบหมายบุคคลหรือกลุ่มบุคคลทำหน้าที่ติดตามช่วยเหลืออย่างชัดเจน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดกลับไปบำบัดรักษาใช้ยาเสพติดอีก
6. สืบสวนหาข่าวอย่างต่อเนื่อง เพื่อดำเนินการจับกุมขยายผลเครือข่ายผู้ที่เกี่ยวข้องและยึดทรัพย์
7. การรักษาสภาพหมู่บ้าน/ชุมชน และการส่งต่อความยั่งยืน ส่งมอบพื้นที่ให้กับผู้นำ
8. เสนอผู้มีอำนาจในการให้ทุนให้โทษ แก่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่เป้าหมาย พื้นที่รับผิดชอบ
9. รายงานผลการปฏิบัติงาน สถานการณ์ปัญหายาเสพติดในภาพรวม เสนอต่อศูนย์อำนวยการ ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร อย่างต่อเนื่องศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
10. การติดตามประเมินผลตามห้วงระยะที่กำหนด โดยให้ยังคงดำรงการติดต่อสื่อสารระหว่างภาคเครือข่าย และชุดปฏิบัติการกับชุมชนหมู่บ้านเป้าหมายได้ตลอดเวลา
11. ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดตามที่ได้รับมอบหมาย

กระบวนการดำเนินงาน

โครงการการดำเนินงานชุมชนยั่งยืนเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบครบวงจรตามยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเพื่อลดปัญหายาเสพติด โดยบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มุ่งเน้นการทำงานเชิงรุกในการแก้ไขปัญหายา และขับเคลื่อนส่งต่อไปยังกลไกหรือหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการอย่างเชื่อมโยงและเป็นระบบ เป็นรูปธรรม โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1.ขั้นเตรียมการ (ก่อนเข้าโครงการ)

เป็นกระบวนการเตรียมการตัวข้อมูล เตรียมสถานที่ พุดคุยกันให้จบจนถึงพิธีเปิดและลงนามใน MOU ซึ่งในขั้นตอนประกอบด้วย

1.1 การตั้งชุดปฏิบัติการ แต่งตั้งเป็นคำสั่ง , และในทีมควรมีความถนัดหลากหลาย สมครใจ , เสียสละ เข้าประชาชนได้ง่าย มีความพร้อมทั้งร่างกาย , จิตใจ และสมองทีมงานต้องเป็นชุดบูรณาการประกอบด้วย ตำรวจ ปกครอง สาธารณสุข ปปส

1.2 การประชุมวางแผนการสืบสภาพชุมชน ผ่านการชี้แจงภารกิจ และมอบหมายหน้าที่, การคัดเลือกหมู่บ้าน/ชุมชน เน้นที่มีปัญหาการแพร่ระบาดหนัก จากข้อมูล สถิติผู้เสพ ผู้ค้า ปัญหายาอาชญากรรมในชุมชน เป็นข้อมูลอ้างอิง และมีสภาพภูมิศาสตร์ที่เหมาะสม และร่วมวิเคราะห์และวางแนวทางในการทำงาน กำหนดแผนงาน

1.3 การลงนามในบันทึกข้อตกลง MOU เป็นหนังสือแสดงความสมัครใจเป็นการแสดงเจตนารมณ์ทั้ง 2 ฝ่ายร่วมกัน ทำให้ง่ายต่อการทำงาน โปร่งใส โดยเป็นความยินยอมของชุมชนเอง เพื่อชุมชนควรต้องเซนต์ทุกครัวเรือน

1.4 อุปกรณ์เครื่องมือและสื่อในการทำงาน ประกอบด้วย การแบ่งคัม, ป้ายคัม, คณะกรรมการคัดกรองบุคคลสีขาว, บัตรพลเมืองสีขาว, ป้ายหรือธงครัวเรือนสีขาว เป็นต้น

2. ชั้นปฏิบัติการ (ระหว่างโครงการ)

เป็นกระบวนการช่วงปฏิบัติการตั้งแต่เริ่มเข้างานชุมชนจนเสร็จภารกิจและจะทำการส่งมอบพื้นที่ ซึ่งในขั้นตอนประกอบด้วย

2.1 ฝ่ายสืบสวน, ปราบปราม ระดมกวาดล้างจับกุม เพื่อสร้างศักยภาพและประกาศให้รับรู้มาแบบเปิดเผยจับกุม ตัดท่อน้ำเลี้ยง ควรเข้าทุกจุดพร้อมกัน สร้างความมั่นใจให้คนบริสุทธิ์ จะจับกุมเฉพาะที่ฝ่าฝืนและไม่ให้ความร่วมมือ

2.2 ประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวประกาศให้ทราบทุกช่องทาง เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำงาน แสวงหาความร่วมมือกับประชาคม

2.3 ประชุมแกนนำและคณะทำงาน ให้ชุดปฏิบัติการและแกนนำจากการประชาชนได้รู้จักกัน มอบหมายหน้าที่และภารกิจ, ร่วมวางแผนการทำงานตลอด 3 เดือน

2.4 จัดทำแผนที่เดินดิน ร่วมจัดทำพร้อมกับแกนนำจะทำให้ทราบจุดเป้าหมายสำคัญเพื่อใช้ในปฏิบัติการ สามารถทำและเติมเต็มระหว่างออกชุมชนไปด้วย

2.5 ออกตรวจเยี่ยมและพบปะประชาชน การตรวจเยี่ยม เพื่อพบปะพูดคุย ประชาสัมพันธ์ แสวงหาความร่วมมือ ตรวจสอบ หาข่าว ตรวจสอบ เป้าหมายควรออกตรวจเยี่ยมพบประชาชนทุกวัน ทำบันทึกลงนาม MOU ในช่วงแรกของการเข้าชุมชนขณะออกตรวจเยี่ยมควรดำเนินการไปพร้อมกันและ รับผิดชอบการให้เรียบร้อยโดยเร็ว มีการตรวจปัสสาวะบุคคล ขณะออกตรวจเยี่ยม ตามครัวเรือน เพื่อแยกบุคคล บันทึกเก็บภาพไว้ทุกครั้ง

2.6 การเอกซ์เรย์เพื่อค้นหากลุ่มเป้าหมายและคัดแยกบุคคล 3 ประเภท (1) ผู้เสพ (2) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (3) ผู้ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อถ่วงดุลและรับรองบุคคล มอบบัตรบุคคลสีขาว, ครัวเรือนสีขาว, คัมสีขาว และหมู่บ้านสีขาว หากพบกลุ่มเสี่ยงที่มีสารเสพติดจะใช้กระบวนการชุมชนบำบัด (CBTx) โดยดำเนินการชี้แจงข้อมูลผู้เข้าร่วมโครงการ ให้ผู้เข้าร่วมทำแบบประเมินเบื้องต้น เพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของแต่ละคนนำไปสู่การจัดกลุ่มตามกระบวนการบำบัด ให้เกิดความเหมาะสม โดยร่วมกับชุมชนเพื่อนำไปสู่การเลิกยาเสพติดอย่างเด็ดขาด ซึ่งกระบวนการชุมชนบำบัดมีการใช้กิจกรรมบำบัด 6 กิจกรรม ดังนี้ 1) กีฬาบำบัด 2) อาชีพบำบัด 3) ดนตรีบำบัด 4) ศาสนาบำบัด 5) การพัฒนาชุมชน และ 6) การฝึกระเบียบแถว

3. ชั้นส่งต่อความยั่งยืน (หลังโครงการ)

เป็นกระบวนการดำเนินการเพื่อดำรงสภาพไว้ เพื่อไม่ให้ปัญหาเสพติดกลับคืนมา ชุมชนได้อย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นการปรับสภาพชุมชนให้เหมาะสมในการควบคุมอาชญากรรมและยาเสพติด ผ่านการกีดกัน ผู้ค้าและเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง เพื่อไม่ให้หวนกลับมาเกี่ยวข้องกับยาเสพติดอีกต่อไป

สรุปได้ว่าโครงการการดำเนินงานชุมชนยั่งยืนเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบครบวงจรตามยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเพื่อลดปัญหายาเสพติด โดยบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มุ่งเน้นการทำงานเชิงรุกในการแก้ไขปัญหาและขับเคลื่อนส่งต่อไปยังกลไกหรือหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการอย่างเชื่อมโยงและเป็นระบบ เป็นรูปธรรมและมีความยั่งยืน

บทวิเคราะห์ วิจัย และข้อเสนอแนะ

บทวิเคราะห์ วิจัย

การดำเนินงานชุมชนยั่งยืนเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบครบวงจรตามยุทธศาสตร์ชาติ ของสถานี ตำรวจนครบาลภาษีเจริญ เป็นกระบวนการดำเนินงานชุมชนยั่งยืน ตามขั้นตอนการทำงาน 3 ระยะ ประกอบด้วย ขั้นตอนเตรียมการ(ก่อนเข้าโครงการ) ขั้นตอนปฏิบัติการ (ระหว่างโครงการ) และขั้นส่งต่อความยั่งยืน (หลังโครงการ) ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหายาเสพติดตั้งแต่ต้นทาง คือ โดยยึดแนวพระราชดำริปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และยุทธศาสตร์แนวทางการดำเนินงาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ตามศาสตร์พระราชเป็นกรอบการแก้ไขปัญหายาเสพติด เพื่อเสริมการป้องกันควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ลดการกระทำผิดซ้ำ ผ่านการสร้างอาสาป้องกันตามหมู่บ้าน/ชุมชนตามแนวชายแดน กลางทางคือ การป้องกันยาเสพติดในแต่ละกลุ่มเป้าหมายอย่างเหมาะสมเป็นรูปธรรม การปรับสภาพแวดล้อม ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม แต่ละบุคคล ปลายทางคือ การดูแลผู้ใช้ ผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติดให้เข้าถึงการบำบัดรักษา การใช้มาตรการทางเลือก รวมถึงการติดตามและให้โอกาส และการยอมรับจากสังคมและการพัฒนาคุณภาพชีวิต

โดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง โดยมุ่งเน้นให้คนทุกกลุ่มเป้าหมายปลอดภัยจากยาเสพติด ทั้งจากการป้องกันเพื่อไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับวงจรค้ายาเสพติดทั้งมิติการค้าและการเสพ ให้เกิดความปลอดภัยจากปัญหาสุขภาพและความปลอดภัยจากผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นได้ในสังคม รวมทั้งการคำนึงถึงประโยชน์และความต้องการของประชาชนเป็นสำคัญเพื่อตอบสนองและแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงประเด็นผ่านการลงนามในบันทึกข้อตกลง MOU เป็นหนังสือแสดงความสมัครใจเป็นการแสดงเจตนารมณ์ทั้ง 2 ฝ่ายร่วมกัน ทั้งภาครัฐและภาคประชาชนทำให้ง่ายต่อการทำงาน โปร่งใส โดยเป็นความยินยอมของชุมชนเอง เพื่อสามารถนำผู้กระทำผิดเข้าสู่กระบวนการบำบัดตามกฎหมาย โดยการจับกุม ในกรณีไม่เลิก หรือสมัครบำบัดตามค่ายต่างๆ ส่งเสริมให้มีการศึกษา ในระดับที่สูงขึ้น เพื่อพัฒนาตนเอง ส่งเสริมให้มีการประกอบอาชีพ เพื่อมีรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว และให้โอกาสกลับคืนสู่ครอบครัวสังคม โดยมีการร่วมทำจิตอาสา ช่วยเจ้าหน้าที่และสังคมในทุกโอกาสใช้ชีวิตได้ตามปกติ

ข้อเสนอแนะ

การดำเนินงานชุมชนยั่งยืนเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบครบวงจรตามยุทธศาสตร์ชาติ เป็นโครงการที่จัดทำตามนโยบายของภาครัฐในระยะเวลาสั้นๆ ดังนั้นหากต้องการให้โครงการบรรลุเป้าหมายอย่างยั่งยืนควรมีการต่อยอดการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับเจ้าหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ เพื่อก่อให้เกิดความเข้มแข็งในพื้นที่ เพื่อในอนาคตชุมชนจะสามารถดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างเข้มแข็งและปลอดภัยจากยาเสพติดอย่างยั่งยืน

บทสรุป

โครงการการดำเนินงานชุมชนยั่งยืนเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบครบวงจรตามยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อลดปัญหาเสพติด โดยบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มุ่งเน้นการทำงานเชิงรุกในการแก้ไขปัญหา และขับเคลื่อนส่งต่อไปยังกลไกหรือหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการอย่างเชื่อมโยงและเป็นระบบ เป็นรูปธรรมและมีความยั่งยืน ซึ่งสถานีตำรวจนครบาลภาษีเจริญมีหน้าที่โดยตรงในการช่วยเหลือและพัฒนาประเทศ รวมถึงการรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชนและความมั่นคงของราชอาณาจักร จึงได้ดำเนินการตามแผนสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ได้กำหนดแผนด้านการป้องกันยาเสพติด เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดในทุกกลุ่มเป้าหมายที่มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ให้มีภูมิคุ้มกัน มีทักษะในการป้องกันตนเองจากยาเสพติดโดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา รวมถึงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อลดปัญหาเสพติด โดยบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มุ่งเน้นการทำงานเชิงรุกในการแก้ไขปัญหา และขับเคลื่อนส่งต่อไปยังกลไกหรือหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการอย่างเชื่อมโยงและเป็นระบบ เป็นรูปธรรมและมีความยั่งยืน

ผ่านการดำเนินโครงการการดำเนินงานชุมชนยั่งยืนเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดแบบครบวงจรตาม ยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเป้าหมายคือการเข้าชุมชน เยียวยารักษา ให้โอกาส ป้องกันจับกุมตรวจสอบอย่างละเอียด ช่วยเหลือสนับสนุนปรับเปลี่ยนวิถีคิด พัฒนา พื้นฟูจับมือร่วมใจ สร้างขวัญกำลังใจ นำความปลอดภัยกลับคืน เสริมความเข้มแข็ง วางแผนให้แน่น เพื่อให้ทุกคนโดยเฉพาะชุมชนเข้ามามีส่วนสำคัญในการร่วมแรงเข้มแข็ง จัดปัญหาเสพติดอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กรรณทิวา มุณีแนม. (2562). *แนวทางแก้ไขปัญหาเสพติดโดยผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่ตำบลบาราเฮาะ อำเภอมะนัง จังหวัดปัตตานี*. สารนิพนธ์ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2553). *การจัดการตนเองของชุมชนและท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์จำกัด.
- ณัฐกานต์ ปัทมดิษฐ์. (2565). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด : กรณีศึกษา หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินบ้านคลองตาชม จังหวัดนนทบุรี*. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พุทธินันต์ ภาคเจริญ. (2565). *แนวทางการพัฒนาชุมชนหมู่บ้านไปสู่ความยั่งยืนในบริบทของสังคมเมือง กรณีศึกษาหมู่บ้านดงยาง หมู่ที่ 12 ตำบลสวนกล้วย อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สถานีตำรวจนครบาลภาษีเจริญ. (2565). *ข้อมูลทั่วไป*. สืบค้นเมื่อ 30 ธันวาคม 2566. จาก <https://www.phasicharoen.metro.police.go.th>.
- สนธยา พลศรี. (2545). *ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2563). *แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2563*. สืบค้นเมื่อ 30 ธันวาคม 2566. จาก <https://www.oncb.go.th/Home/Pages/ITA/1.1.5.pdf>

ประวัติผู้เขียน (ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ)

ชื่อผู้เขียน

สมาชิกกลุ่มที่ 7

หน่วยงาน/ สังกัด

คณะนิติวิทยาศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ
Faculty of Forensic Science, Royal Police Cadet Academy

ที่อยู่หน่วยงาน/ สังกัด

โรงเรียนนายร้อยตำรวจ เลขที่ 90 หมู่ 7 อำเภอสามพราน
จังหวัดนครปฐม 73110
Royal Police Cadet Academy, 90 Moo 7, Amphoe Sam Phran,
Nakhon Pathom, Thailand 73110

อีเมล

parinyaseelanan@hotmail.com

โทรศัพท์

083 993 5563